

ВНУТРІПОРОДНА ПОЄДНУВАНІСТЬ МИРГОРОДСЬКИХ СВИНЕЙ

Наведено результати вивчення кращих поєднань ліній кнурів та родин свиноматок миргородської породи за відтворювальною здатністю, відгодівельними та м'ясними якостями.

Якість нащадків залежить не тільки від цінності й генотипу батьків, а й від поєднуваності їх спадкових задатків. На важливості оцінки поєднуваності наголошували в своїх роботах М.М. Щепкін (1947), М.Д. Березовський, Ю.С. Циганчук (1987), Т.М. Серьогіна (1991) та ін.

Миргородська порода свиней, хоч і є третьою за кількістю в Україні, з кожним роком зазнає не лише скорочення чисельності, а й зниження продуктивності. Визначення кращих поєднань у породі за відтворювальною здатністю, відгодівельними та м'ясними якостями нині є особливо актуальним.

Методика досліджень. У роботі використано результати досліджень, що проводилися у 1990 – 1993 рр. у племзаводі ім. Декабристів Миргородського району Полтавської області, що налі-

чує 200 основних свиноматок миргородської породи, віднесених до 12 родин, та 30 основних кнурів, що належать до шести ліній.

Аналіз поєднуваності ліній та родин здійснювали за методикою М.І. Матійця (1968). Племінну цінність свиней визначали на основі індивідуальної оцінки за продуктивністю з використанням загальноприйнятих методик (В.П. Рибалко, 1978). Оцінку кнурів і свиноматок за відгодівельними та м'ясними якостями нащадків проводили згідно із системою стандартів у свинарстві (1988).

Результати досліджень. Вивчення внутріпородних поєднань за комплексом ознак (багатоплідність, молочність, маса гнізда та кількість поросят у 2-місячному віці) дало підстави стверджувати, що найвищі показники одержано при поєднанні кнурів лінії Швидкого та свиноматок родини Щирої — відповідно 11,7—86,3—244,3—11,3, за багатоплідністю та молочністю — при поєднанні Дніпра х Діброва (13—75,7), за виходом поросят та масою гнізда в два місяці — Дніпра х Конвалії (10,7—188,4). Максимальну багатоплідність помічено при поєднанні кнура Веселого 1195 х Зорьки 100 — 14 голів, а молочність — Швидкого 479 х Русалки 2094 — 90 кг.

Варіанти високопродуктивних поєднань за відтворювальною здатністю наведено в табл. 1.

1. Варіанти високопродуктивних поєднань за відтворювальною здатністю

Показники	Поєднання					
	Веселий х Сорока	Дніпро х Конвалія	Камиш х Ласкава	Коханий х Русалка	Ловчик х Діброва	Швидкий х Щиро
Багатоплідність, голів	11,0	11,5	12,0	11,5	11,0	11,7
Молочність, кг	69,5	73,2	61,7	88,0	64,3	86,3
Маса гнізда поросят у 2 місяці, кг	223,5	188,4	173,3	197,0	173,7	244,3
Кількість поросят у 2 місяці, голів	10,0	10,7	9,3	10,5	10,3	11,3

За відгодівельними та м'ясними якостями кнури лінії Веселого при поєднанні із свиноматками родини Сойки виявили скоростиглість у 194 дні, середньодобовий приріст — 714 та витрати кормів на 1 кг приросту живої маси — 3,94 к. од. при високих показниках м'ясності: довжина туші — 96 см, товщина шпигу на рівні 6—7 грудних хребців — 27 мм, маса задньої третини напівтуші — 10,2 кг. Проте при вивченні поєднуваності кнурів цієї лінії з іншими родинами свиноматок помічено низьку скоростиглість нащадків — 201 день, що відповідає вимогам 2-го класу. При роботі з цією лінією надалі слід знаходити нові варіанти підбору з високими показниками скоростиглості.

Середньодобовий приріст — 716 г, а витрати кормів — 3,85 к. од. М'ясні якості характеризуються такими параметрами: довжина туші — 95 см, товщина шпигу — 27 мм, маса окосту — 10,2 кг. Такі поєднання максимально використовують при підборі для поліпшення потенційних можливостей породи.

Добре виражені м'ясні та відгодівельні якості у нащадків від поєднань кнурів лінії Ловчика та всіх родин свиноматок.

Не на рівні вимог класу еліта з м'ясними та відгодівельними якостями показники нащадків від поєднань родин свиноматок племзаводу з кнурами лінії Камиша, що свідчить про доцільність поліпшення їх у подальшій при продовженні племінної роботи з лінією.

Кнури лінії Швидкого відзначаються найвищою скоростиглістю порівняно з іншими лініями племзаводу. При поєднанні із свиноматками родини Смородини нащадки виявили найвищу скоростиглість — 178 днів — при середньодобових приростах 896 г та витратах кормів на 1 кг приросту 3,55 к. од., що дає підстави для широкого використання кнурів цієї лінії при підборі для поліпшення генофонду породи.

Найнижчі показники відгодівельних якостей мали нащадки, одержані від кнурів лінії Коханого.

У табл. 2 містяться варіанти кращих поєднань за відгодівельними та м'ясними якостями.

2. Варіанти високопродуктивних поєднань за відгодівельними та м'ясними якостями

Показники	Поєднання					
	Швидкий х Смородина	Ловчик х Діброва	Коханий х Ягода	Веселий х Сойка	Дніпро х Ягода	Камиш х Діброва
Вік досягнення живої маси 100 кг, днів	178	185	200	194	191	194
Середньодобовий приріст, г	896	750	653	714	716	703
Витрати кормів на 1 кг приросту, к. од.	3,55	3,57	3,94	3,94	3,85	3,97
Довжина туші, см	98	95	95	95	96	93
Товщина шпигу на рівні 6-7 грудних хребців, мм	29	27	28	27	27	26
Маса задньої третини напівтуші, кг	10,4	10,4	10,2	10,2	10,2	10,5
Площа «м'язового вічка», см ²	26,6	27,2	26,6	25,0	26,4	27,7

Ці дані дають змогу стверджувати про великі можливості тварин миргородської породи. Але в той же час необхідно поліпшити таку важливу селекційну ознаку як швидкість.

Інститут свинарства УААН